

Afgelopen zaterdag konden wij in de LC lezen dat de ballon terugkeert in het Leeuwarder nachtleven (<https://lc.nl/friesland/leeuwarden/Hoe-de-ballon-terugkeerde-in-het-nachtlevan-van-Leeuwarden.-We-zijn-nu-nog-aan-het-proefdraaien-28318712.html>). Dit keer gevuld met vernevelde vodka in plaats van met lachgas.

De VVD fractie heeft hier de volgende vragen over:

- Geldt voor deze ballonnen ook een leeftijdsgrens van 18 jaar?
- In het artikel is te lezen dat de GGD Fryslân nog niet echt inzicht heeft in de gezondheidseffecten. Welke stappen worden gezet om daar een beter beeld van te krijgen?
- Hoe wordt er in de tussentijd omgegaan met dit relatief nieuwe fenomeen in de voorlichting aan jongeren?

Van lachgas naar vodka. Dit is hoe de ballon terugkeert in het nachtleven van Leeuwarden. 'Je krijgt een beetje een buzz in je hoofd'

Amper zijn de ballonnen verdwenen uit het nachtleven van Leeuwarden of ze zijn alweer terug. Nu niet gevuld met lachgas, maar met vodka. „Je voelt je heel even heel prettig.”

Horecaondernemer Roland van der Wijk uit Leeuwarden die een nieuwe machine ontwikkelde voor de ballonnen. Foto: Niels Westra

Zander Lamme, Melle Veltman • Gisteren, 19:20 • [Leeuwarden](#)

Deel dit artikel

-
-
-
-

Lees meer over

[Leeuwarden](#)

Bij binnenkomst lijkt er weinig veranderd in Bar Bascule aan uitgaansstraat Ruiterskwartier. Net als voor de invoering van het lachgasverbod per 1 januari is het hoekje bij de ingang vluchtig ingericht als verkooppunt voor ballonnen.

De cilindervormige tank met lachgas is deze keer nergens te bekennen. In plaats daarvan siert een zwarte, vierkante kist het tafelblad. *Liqrballoon*, staat er in oplichtende letters. De slagzin: *Don't Liq, just suck*.

Het is even wachten, maar rond middernacht verschijnt een jonge verkoper achter de machine. „Welke smaak wil je?“, vraagt hij in het Engels, waarna de machine twee ballonnen opblaast. „5 euro alsjeblieft.”

Lucht met een smaakje

Het fenomeen om alcohol te verdampen en vervolgens in te ademen is komen overwaaien uit Amerika. Een krappe tien jaar geleden brengt het bedrijf Vapshot een apparaat op de markt met de naam Alcohol Mist. Het zet likeur en andere dranken om naar nevel.

De machine, die al snel duizenden euro's kost, bevat onder meer een compressor en een opslag voor drank. Zo'n beetje alles schijnt erin te kunnen, behalve bier. Een paar druppels is al genoeg voor lucht met een smaakje.

Aanvankelijk inhaleren gebruikers de mist door een rietje uit een fles. Later ontstaat het idee om, in navolging van het lachgas, ballonnen te vullen met alcohol. De machine die dat kan, wordt in 2019 een van de publiekstrekkingen op de horecabeurs in Gent.

Pandemie gooit roet in het eten

Wegbereider van de vodkaballon in Nederland en België is dan het bedrijf MistyShot van de Haagse ondernemer Giano Wesenhagen. „We zagen al aankomen dat dat hele lachgasgebeuren op de schop zou gaan. Het was inspelen op wat zou komen.”

Het product slaat aan en op het hoogtepunt verhuurt zijn bedrijf „om en nabij de 24 tot 30” mistmachines, allemaal gekocht in Texas. „Op dit moment heb ik nog een voorraad van 50.000 euro aan apparaten liggen in Nederland.”

De pandemie gooit roet in het eten en onlangs is het bedrijf uitgeschreven. Wesenhagen doet inmiddels zaken in de kunstmatige intelligentie. „Ik ben naar Spanje verhuisd en heb de hele boel de boel gelaten.”

Proefdraaien met de Liqrballoon

Het spoor naar de zwarte kist uit Bar Bascule leidt uiteindelijk naar een Leeuwarder industrieterrein. Daar wil Roland van der Wijk, horeca- en computerondernemer en eigenaar van Bascule, best meer vertellen over zijn nieuwe merk: Liqrballoon.

„We zijn nu nog aan het proefdraaien”, vertelt hij. De volmaakte verhouding tussen alcohol en smaakstoffen steekt nauw. Naast een exemplaar voor op tafel en een verrijdbare op wieltjes werkt hij nu aan een „portable” versie. „Die kun je op je rug dragen.”

Wie de machine opent ziet een soort infuuszakjes met gearomatiseerde vodka. Hoe meer zakjes, hoe duurder het apparaat. Een apparaat met één smaak gaat waarschijnlijk zo'n 1500 euro kosten. Met twee smaken 3000 euro.

Uiteindelijk is het doel om vanuit Leeuwarden de vleugels te spreiden. „Er is veel belangstelling, zelfs vanuit Griekenland en Spanje. Daar zijn natuurlijk ook veel Nederlandse ondernemers.” Wanneer de verkoop losgaat, is nog even afwachten. „We zijn eerst bezig met het opzetten van een handelsmaatschappij.”

De apparaten, die op locatie gemaakt worden, verschillen van de oudere exemplaren. Ze hebben een aparte verstuiver, ontwikkeld met partners uit Van der Wijks computernetwerk. „Die is speciaal voor ons gemaakt. Daarvoor loopt nog een patentaanvraag.”

De verstuiver moet onder hoge druk de alcohol goed in de ballon krijgen. „We ontdekten al snel dat de machines uit Amerika niet snel genoeg waren in oppompen. Eén ballon kostte bijna een halve minuut. Bij ons is dat nu 6 tot 7 seconden.”

Minder kotsen, minder vechten

De Liqrballoon vult het gat dat het lachgasverbod heeft achtergelaten. Want hoewel lachgas in een kwaad daglicht is komen te staan, waren veel kroegeigenaren er blij mee. „Ik weet niet of je het zo moet opschrijven, maar het was minder kotsen en minder vechten.”

Oftewel: „Neem je lachgasballonnen, dan ben je 2 minuten later weer normaal. Neem je vijf shotjes tequila, dan ben je niet normaal. Vanuit zowel de gast als de ondernemerskant merkten wij dus dat er behoefte was aan een soortgelijk product.”

Van der Wijk testte de ballonnen ook zelf. „Je krijgt een beetje een *buzz* in je hoofd, alsof je drie, vier biertjes gehad hebt. Je voelt je even heel prettig. Als je vervolgens meerdere ballonnen achter elkaar probeert, wordt dat niet erger.”

Dronken word je er volgens de ondernemer dus niet van en het effect verdwijnt snel, net als de alcohol uit het bloed. „Uit onze eigen tests komen we, 20 minuten na inname, uit op een alcoholpromillage van 0.”

Niet voor niets dat Liqrballoon de machine op de Engelstalige website aanprijst als 'een potentieel meer verantwoorde manier om (vodka-)shotjes te serveren'. Kortom: 'Meer pret, minder alcohol, maximaal profijt'. Maar of het betekent dat je na gebruik achter het stuur kunt stappen, zal Van der Wijk niet zeggen. „Ik ben niet degene om daar een advies over te geven.”

Over eventuele gezondheidsschade maakt Van der Wijk zich geen zorgen. „Je inhaleert een minimale hoeveelheid alcohol.” Zelf heeft hij geen onderzoeken gedaan. „We varen op onderzoeken van Amerikaanse collega's.”

Harde conclusies zijn er niet

Maar hoe gezond is het echt? Dat is lastig te zeggen. Toen de ballonnen hun intrede deden in Nederland in 2019 deed het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid een inventarisatie.

Harde conclusies zijn er niet. Duidelijk is dat je via een ballon vele malen minder alcohol binnenkrijgt dan via een glas. Het gaat om hooguit enkele druppels alcohol. Nog een verschil: drank via een glas gaat via maag, darmen, lever en dan naar het hart en de hersenen.

Alcohol uit de ballonnen knalt voor een deel direct naar het brein. Wat dat doet, zeker wanneer mensen in korte tijd meerdere shots nemen, daar zijn volgens RIVM-risicobeoordelaar Peter Bos geen gegevens over.

Nog een effect waar onduidelijkheid over is: geïrriteerde kelen die mensen zouden ervaren. Begrijpelijk gezien de hoge concentraties alcohol die ingeademd worden, zegt hij. „Als je dat regelmatig zou doen, zouden er effecten op de luchtwegen kunnen ontstaan.”

Nadat het fenomeen weer verdween, is nader onderzoek door het RIVM niet meer verricht. GGD Fryslân wil nu meer weten: hoe veel wordt het gebruikt en hoe gevaarlijk is het?

„Met dit soort dingen kan het best wel snel gaan in een keer”, zegt Harma van der Roest van de GGD, projectleider van Nuchtere Fries. „Als het nodig is moeten we mensen informeren over eventuele gezondheidsschade.”

Warm gevoel

Tijd voor de proef op de som. Bij Bar Bascule bieden ze opties als watermeloen, mojito en aardbei. Maar dat is niet het enige wat er smaakt: de alcohol neemt ook de smaak uit de ballon zelf op, met een bittere afdronk tot gevolg. Even wennen dus.

Bij de laatste teug komt een lauw slokje neergeslagen nevel vrij. Het effect is al met al een warm gevoel en hooguit een beetje weke benen. Een snelle kick blijft achterwege. „Ja, het is geen lachgas”, zegt de lachende uitsmijter bij de uitgang.